

روز حقوق بشر ۲۰۰۷

آغاز بزرگداشت يك ساله شصتمين سالگرد اعلاميه جهاني حقوق بشر

تلاش

اعلاميه جهاني حقوق بشر ۱۰ دسامبر ۲۰۰۸، شصت ساله مي‌شود. سازمان ملل متحد امروز، در روز حقوق بشر ۲۰۰۷، تلاشي يك ساله را در سطح كل نظام ملل متحد به طرفداري از اين تحول مهم آغاز مي‌کند. اين تلاش، به ابتكار دبیرکل سازمان ملل، به رهبري کميساريائي عالي حقوق بشر و با حمايت کارگزارهاي، ادارات و صندوق‌هاي سازمان ملل و ساير شرکاي بين‌المللي و ملي صورت مي‌گيرد تا اعلاميه جهاني حقوق بشر و وعده آن : «حيثيت و عدالت براي همه ما» که اين سند را تا اين حد پايدار کرده گرامي بداريم.

هدف از اين بزرگداشت يك ساله، که در روز حقوق بشر ۲۰۰۸ به اوج مي‌رسد، ادامه تلاش براي افزايش آگاهي درباره اعلاميه جهاني حقوق بشر و ارتباط آن با مردم سراسر جهان است. هدف از اين تلاش، جلب مشارکت گسترده افراد و نهادها - از سازمان‌هاي جهاني تا گروه‌هاي مردم عادي طرفدار آن - براي تبديل اين اعلاميه به واقعي‌ت براي همه است. اين اعلاميه راه را براي پيشرفت بيشتري باز کرد اما در شرايطي که انبوه تقريبا روزانه و مداوم موارد نقض حقوق بشر در سراسر جهان نشان مي‌دهد، جايي براي رضيت وجود ندارد.

آرم

تلاش براي سالگرد، با علامت «۶۰ سالگي اعلاميه جهاني حقوق بشر» (UDHR60) نشان داده مي‌شود، که تصوير شکل انساني با دست‌هاي گشوده است. نماد زرد و قرمز نشانه آزادي و برابري است. زرد نشانه صلح و گرما است. اين نماد روي يك بدنه محکم قرار دارد که نشانه شالوده حقوق بشر است. رنگ قرمز خاكي بدنه، حقوق بشر را به عنوان سنگ بناي حقوق بشر و به منزله ميراث مشترک نوع بشر تقويت مي‌کند.

آرم UDHR60 - به صورت تمام رنگي يا در يك رنگ - با متن به زبان‌هاي عربي، چيني، انگليسي، فرانسوي، روسي و اسپانيائي موجود است. از اين آرم در طول دوره بزرگداشت، از ۱۰ دسامبر ۲۰۰۷ تا ۳۱ دسامبر ۲۰۰۸، استفاده خواهد شد و تا ۱۰ دسامبر ۲۰۰۷ استفاده از آن ممنوع است.

اين آرم در وب سايت OHCHR موجود است. لطفا با نشاني 60anniversary@ohchr.org براي دريافت رهنمود درباره استفاده از آن با ما تماس بگيريد.

موضوع

آرم UDHR60 با واژه‌هايي مي‌آيد که وعده اعلاميه يعني: «حيثيت و عدالت براي همه ما» را در خود خلاصه کرده‌اند. اين آرم، دیدگاه اعلاميه جهاني حقوق بشر را به عنوان نخستين شناسايي بين‌المللي اين امر که حقوق و آزادي‌هاي بنيادي، حقوق مسلم و ذاتي براي همه نوع بشر است، و همگي آزاد و برابر به دنيا مي‌آييم، تقويت مي‌کند. اين عبارت همچنين به عنوان فراخواني متحدکننده عمل مي‌کند زيرا هنوز تا تحقق وعده حيثيت و عدالت براي همه فاصله زيادي باقي است. اعلاميه جهاني حقوق بشر سندي زنده است که نه فقط در زمان‌هاي مناقشه و در جوامعي که از سرکوبي رنج مي‌برند مهم است بلکه براي برطرف کردن بي عدالتي اجتماعي و دستيابي به شرافت انساني در

زمان‌های صلح در دموکراسی‌های تثبیت شده نیز اهمیت دارد. عدم تبعیض، برابری و بی‌طرفی - یعنی اجزای اساسی عدالت - شالوده اعلامیه جهانی حقوق بشر را شکل می‌دهند. و صرنظر از محلی که زندگی می‌کنید، مقدار پولی که دارید، پیر و چه دینی یا صاحب چه دیدگاه‌های سیاسی هستید، کلیه حقوق بشر ذکر شده در اعلامیه همه جا و همیشه شامل حال شما می‌شود.

www.KnowYour Rights2008.org

مرکز اطلاعات منطقه‌ای سازمان ملل در بروکسل وبسایت جدیدی به نشانی www.KnowYour Rights2008.org به عنوان منبعی از اندیشه‌ها برای بزرگداشت سال حقوق بشر ایجاد کرده است. این وبسایت که بسیار دوسویه و تعاملی است مردم را در سراسر جهان قادر می‌سازد مطالب و پرونده‌های چند رسانه‌ای را در آن وارد کنند یا از آن بردارند و طرح‌ها و ابتکارهای خود را درباره اعلامیه جهانی حقوق بشر با دیگران سهیم شوند. وبسایت www.KnowYour Rights2008.org روز ۱۰ دسامبر ۲۰۰۷ آغاز به کار خواهد کرد.

اعلامیه جهانی حقوق بشر: اولین اعلامیه حقوق و آزادی‌های کلیه نوع بشر

این اعلامیه که در ۱۹۴۸ به تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد رسید، شامل مقدمه و ۳۰ ماده است که طیفی گسترده از آزادی‌ها و حقوق بشر بنیادی را تعیین می‌کند که کلیه مردان و زنان، در همه جای جهان بدون هرگونه تمایزی استحقاق برخوردار از آنها را دارند. پیش‌نویس این اعلامیه را نمایندگان تمام مناطق و سنت‌های حقوقی تهیه کردند. این اعلامیه در طول زمان به عنوان قراردادی بین دولت‌ها و مردم آنها پذیرفته شده و تقریباً همه کشورها آن را پذیرفته‌اند. این اعلامیه به عنوان شالوده مجموعه رویه گسترش حمایت از حقوق بشر نیز مفید واقع شده است که امروز بر گروه‌های آسیب‌پذیر مانند اشخاص معلول، بومیان و کارگران مهاجر متمرکز است.

روز حقوق بشر

اعلامیه جهانی حقوق بشر ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ به تصویب رسید. این تاریخ از آن زمان در سراسر جهان روز حقوق بشر نامیده شده است. کمیساری عالی حقوق بشر، به عنوان مقام اصلی سازمان ملل در زمینه حقوق بشر و دفتر او نقشی مهم در هماهنگی تلاش‌ها برای برگزاری سالانه روز حقوق بشر ایفا خواهند کرد.

درباره دفتر کمیساری عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد (OHCHR)

دفتر کمیساری عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد (OHCHR) نهاد جهانی مسئول حقوق بشر است. این دفتر نماد تعهد جهان به آرمان‌های جهانی شرافت انسان است و اجرای ماموریتی منحصر به فرد برای ترویج و حمایت از کلیه حقوق بشر به آن تفویض شده است. این سازمان که مقر آن در ژنو است در ۴۰ کشور نیز حضور دارد. دفتر کمیساری عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد به ریاست کمیساری عالی حقوق بشر، مقامی که مجمع عمومی در سال ۱۹۹۳ به وجود آورد تا رهبری تلاش‌های سازمان ملل را در زمینه حقوق بشر به عهده بگیرد، برای توانمند کردن افراد و کمک به کشورها برای ارتقا و حمایت از حقوق بشر رهبری ارائه می‌دهد، بی‌طرفانه فعالیت می‌کند، آموزش می‌دهد و اقدام می‌کند. این دفتر بخشی از دبیرخانه سازمان ملل متحد است. برای اطلاعات بیشتر به www.ohchr.org نگاه کنید.

اعلامیه جهانی حقوق بشر: سندی زنده

درباره اعلامیه جهانی حقوق بشر مطالب بسیاری می‌توان گفت. این سند شالوده قانون بین‌المللی حقوق بشر، نخستین اعلامیه جهانی درباره اصول اساسی حقوق بشر مسلم و غیرقابل انتقال، و معیار مشترک موفقیت برای تمامی مردمان و همه ملل است. در شرایطی که اعلامیه جهانی حقوق بشر به شصتین سالگرد تولد خود نزدیک

می‌شود جا دارد تاکید کنیم که این سند زنده و جهانی همچنان فراگیر بوده و تاثیر فراوانی بر زندگی همگی ما دارد اعلامیه جهانی حقوق بشر امروز بیش از هر زمان دیگری مناسب است و کاربرد دارد.

عمومیت و فراگیر بودن

اعلامیه جهانی حقوق بشر، حدود ۶۰ سال پیش، نخستین بار آنچه را که امروز ارزش‌های جهانی شده‌اند، به رسمیت شناخت. اعلامیه جهانی حقوق بشر، که به وسیله نمایندگان تمامی مناطق و سنت‌های حقوقی تهیه شد، از آزمایش زمان سربلند بیرون آمده و در برابر حملات مبتنی بر «نسبیت باوری» ایستادگی کرده است. این اعلامیه و ارزش‌های بنیادی آن، از جمله عدم تبعیض، برابری، منصفانه و فراگیر بودن، همه جا و همیشه شامل همه می‌شود. اعلامیه جهانی حقوق بشر به همگی ما تعلق دارد.

در جهانی که در معرض تهدید اختلاف‌های نژادی، اقتصادی و دینی قرار دارد، بیش از هر زمان دیگر باید از اصول جهانی عدالت، انصاف و برابری - که نخست در اعلامیه جهانی حقوق بشر گرامی داشته شد - و مردم ماورای تمامی مرزها آنها را به شدت گرامی می‌دارند، دفاع و آنها را اعلام کنیم.

مناسبت پایدار

حقوق بشر تنها میراثی مشترک از ارزش‌های جهانی نیست که فراتر از فرهنگ‌ها و سنت‌ها باشد، بلکه ارزش‌هایی اساسا محلی و تعهداتی متعلق به ملت‌ها است که در معاهدات بین‌المللی و قانون‌های اساسی و قوانین ملی ریشه دارند.

اعلامیه جهانی حقوق بشر قراردادی بین دولت‌ها و مردم آنها است که حق دارند بخواهند این سند محترم شمرده شود. کلیه دولت‌ها تمامی معاهدات مربوط به حقوق بشر را نپذیرفته‌اند. با این حال، کلیه کشورها اعلامیه جهانی حقوق بشر را پذیرفته‌اند. این اعلامیه به تایید حیثیت و شرافت ذاتی انسان و ارزش هر فرد در جهان، بدون هیچ گونه تمایزی، ادامه می‌دهد.

مبارزه مستمر و در جریان

اعلامیه جهانی حقوق بشر از همه ما محافظت می‌کند و مجموعه و اشکال گوناگون حقوق بشر را گرامی می‌دارد. تهیه‌کنندگان اعلامیه جهانی حقوق بشر آینده‌ای عاری از وحشت و همچنین عاری از فقر در نظر گرفتند. آنان کلیه حقوق بشر را در موقعیتی برابر قرار دادند و تایید کردند حقوق بشر برای زندگی شرافتمدانه ضروری است. دیدگاه تهیه‌کنندگان اعلامیه جهانی حقوق بشر الهام بخش بسیاری از مدافعان حقوق بشر بوده که طی شش دهه گذشته کوشیده‌اند آن دیدگاه را به واقعیت تبدیل کنند. مبنای حقوق بشر بین‌المللی معاصر که از اعلامیه جهانی حقوق بشر سرچشمه گرفته قرار است گرامی داشته شود. اما هنوز تمامی نوع بشر به طور یکسان از مزایای آن برخوردار نیستند. هنوز تا مقصد راهی طولانی در پیش است. همه ما به عنوان حافظان و منتفع شونده‌گان از اعلامیه جهانی حقوق بشر باید آن را اعلام کنیم و متعلق به خود بدانیم. ما، در عین حال که استحقاق برخورداری از حقوق بشر را داریم باید به حقوق بشر سایرین نیز احترام بگذاریم و کمک کنیم تا حقوق بشر جهانی، واقعیتی برای همگان شود. قدرت اعلامیه جهانی حقوق بشر حامی تلاش‌های ما است: این سندی زنده است که به نسل‌های آینده الهام خواهد داد.

حیثیت و عدالت برای همگان

«حیثیت و عدالت برای همه ما» دیدگاه اعلامیه جهانی حقوق بشر را به عنوان تعهدی نسبت به حیثیت و عدالت همگانی و جهانی تقویت می‌کند. این چیزی تشریفاتی یا فهرستی از آرزوها نیست. اعلامیه جهانی حقوق بشر و ارزش‌های اساسی آن، یعنی حیثیت ذاتی انسان، عدم تبعیض، برابری، انصاف و عمومیت و فراگیر بودن، همه جا و

همیشه شامل همه افراد می‌شود. این اعلامیه جهانی، پایدار و درخشان، و بنابر این سندی زنده است که به همه ما مربوط می‌شود.

تعهد

نمایندگانی از کلیه مناطق در جریان تهیه اعلامیه جهانی حقوق بشر مشارکت داشتند و از ارزش‌ها، نظام‌های اعتقادی و سنت‌های سیاسی فرهنگی‌ها و جوامع متفاوت در سراسر جهان الهام گرفتند. اعلامیه جهانی حقوق بشر که کشورهای جهان ابتدا آن را به عنوان «معیار مشترک دستاوردها برای کلیه مردمان و ملت‌ها» تصویب کردند، در طول زمان به صورت گسترده‌ای به عنوان معیارهای بنیادی حقوق بشر که همه باید به آن احترام بگذارند، پذیرفته شده است. امروز، تمامی کشورهای اعلامیه جهانی حقوق بشر را پذیرفته و بارها تعهد خود را نسبت به حقوق بنیادی اعلام شده در آن تکرار کرده‌اند.

این تعهد در طول سال‌ها به صورت قانونی درآمده که از طریق آن حقوق بشر تعریف و تضمین شده است. در واقع، اعلامیه جهانی حقوق بشر مایه الهام معاهدات و اعلامیه‌های بین‌المللی، کنوانسیون‌های منطقه‌ای و قانون‌های اساسی ملی متعددی در زمینه حقوق بشر بوده است. مجموعه غنی قانون حقوق بشر نمایشگر قراردادی بین دولت‌ها و مردمان آنها است.

حیثیت

اعلامیه جهانی حقوق بشر خواهان تامین نیازهای اساسی بشر است و تفکیک ناپذیری و وابستگی متقابل کلیه حقوق بشر، اعم از حقوق مدنی و سیاسی، مانند حق زندگی کردن، و آزادی بیان؛ یا حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مانند حقوق کار کردن، امنیت اجتماعی و آموزش و پرورش را به رسمیت می‌شناسد. بهبود یک حق به پیشرفت حقوق دیگر کمک می‌کند. برعکس، محرومیت از یک حق اثر نامطلوب بر حقوق دیگر می‌گذارد. برای زندگی شرافتمندانه، استحقاق و تحقق کلیه حقوق بشر ضروری است.

ادامه نیاز به مفاد اعلامیه حقوق بشر، وقتی به صدای مردم در سطح توده‌ها، توجه کنیم محسوس‌تر است. بانک جهانی هنگامی که اواخر دهه ۱۹۹۰ در جریان بررسی درباره «صداها فقران» خود با بیش از ۸۰ هزار نفر در روستاها و جوامع محلی درباره ارزش‌ها، نیازها و بزرگ‌ترین آرزوهای آنان سوال کرد نتیجه حاصله شبیه فهرست حقوق هر روزه در اعلامیه جهانی حقوق بشر بود.

عدالت

در مقدمه اعلامیه جهانی حقوق بشر اعلام شده: «شناسایی حیثیت ذاتی و حقوق برابر و مسلم همه اعضای خانواده بشری شالوده و اساس آزادی، عدالت و صلح در جهان است». این نخستین، اعلامیه حقوق و آزادی‌های همه ما به عنوان انسان، بدون هر نوع تمایز و تبعیض، بود و هنوز مهم‌ترین آنها است.

اصول اساسی حقوق بشر که نخست در اعلامیه جهانی حقوق بشر اعلام شد، مانند همگانیت، وابستگی متقابل و تفکیک ناپذیری، برابری و عدم تبعیض برای دستیابی به عدالت حیاتی هستند. برای مثال، عدم تبعیض، یکی از اصول محوری در قانون حقوق بشر شده است. این اصل در کلیه معاهدات مهم مربوط به حقوق بشر وجود دارد و موضوع اصلی بعضی از آنها مانند کنوانسیون بین‌المللی حذف کلیه اشکال تبعیض نژادی، کنوانسیون حذف کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، و کنوانسیون حقوق معلولان را تشکیل می‌دهد. اعلامیه جهانی حقوق بشر الهام‌بخش و محرک ایجاد مجموعه‌ای غنی از معاهدات بین‌المللی شده که درصدد تقویت و محافظت از حقوق بشر هستند.

همه ما

اعلامیه جهانی حقوق بشر به همه تعلق دارد. بدون توجه به جایی که زندگی می‌کنید، چقدر پول دارید، پیرو چه دینی هستید یا چه دیدگاه سیاسی دارید، تمامی حقوق بشر ذکر شده در اعلامیه جهانی حقوق بشر شامل حال شما می‌شود و با زندگی شما ارتباط دارد. اعلامیه جهانی حقوق بشر، نخستین بار نزدیک به ۶۰ سال پیش آنچه را که حالا ارزش‌های جهانی شده‌اند، تعیین کرد یعنی این که: حقوق بشر ذاتی همه و مربوط به کلیه اعضای جامعه بین‌المللی است. حقوق بشر موضوعی است که به همه مربوط می‌شود.

اگر چه اعلامیه جهانی حقوق بشر، به عنوان نماد با عظمت حقوق بشر بین‌المللی گرامی داشته می‌شود، اما هنوز تمامی نوع بشر به طور یکسان از مواهب آن برخوردار نیستند. همه ما، به عنوان صاحبان حقوق بشر باید اعلامیه جهانی حقوق بشر را اعلام و آن را مال خود کنیم. در حالی که دولت‌ها مسئولیت اصلی حمایت و ترویج کلیه حقوق بشر را برعهده دارند، عوامل غیردولتی، سایر مسئولیت‌داران و همه ما در تبدیل برخورداری همگان از حقوق بشر به واقعیت نقشی مهم ایفا می‌کنیم. از طریق تلاش‌های هماهنگ نظام ملل متحد، شرکای بین‌المللی و محلی آن، مالکیت ملی، و مشارکت مردم همه جای جهان است که می‌توانیم به واقع «حیثیت و عدالت برای همه ما» را محقق سازیم.

اعلامیه جهانی حقوق بشر

شالوده قانون بین‌المللی حقوق بشر

همگان اعلامیه جهانی حقوق بشر را به عنوان شالوده و اساس قانون بین‌المللی حقوق بشر قبول دارند. اعلامیه جهانی حقوق بشر که نزدیک ۶۰ سال پیش به تصویب رسید در سراسر جهان الهام بخش ایجاد مجموعه‌ای غنی از معاهدات بین‌المللی حقوق بشر، که رعایت آنها از نظر حقوقی الزام‌آور است و توسعه حقوق بشر بوده است. این اعلامیه همچنان مایه الهام همه ما، در برخورد و رفع بی‌عدالتی‌ها، در مواقع مناقشات، در جوامع گرفتار سرکوبی و خفقان، و در تلاش‌های ما به سوی تحقق برخورداری همگان از حقوق بشر است.

اعلامیه جهانی حقوق بشر نماد شناسایی همگانی این حقیقت است که حقوق اساسی و آزادی‌های بنیادی ذاتی تمام نوع بشر، تفکیک ناپذیر و به طور یکسان شامل حال همگان است، و این که همگی آزاد و برابر از نظر حیثیت و حقوق به دنیا می‌آییم. جامعه بین‌المللی بدون توجه به ملیت، محل زیست، جنسیت یا منشأ قومی، رنگ، دین، زبان، یا هر موقعیت دیگر ما، روز ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ متعهد به حمایت و تامین حیثیت و عدالت برای همه ما شد.

شالوده آینده مشترک ما

این تعهد در طول سال‌ها به قانون، چه به شکل معاهده، حقوق بین‌الملل عرفی، اصول کلی، توافقنامه‌های منطقه‌ای و قانون داخلی تبدیل شده که از طریق آنها حقوق بشر ابراز و تضمین می‌شود. در واقع، اعلامیه جهانی حقوق بشر، مایه الهام بیش از ۸۰ معاهده و اعلامیه بین‌المللی حقوق بشر، تعداد زیادی کنوانسیون حقوق بشر منطقه‌ای، طرح قانونی داخلی حقوق بشر، و مفاد قانون اساسی شده، که در مجموع نظام فراگیری را برای ترویج و حمایت از حقوق بشر تشکیل می‌دهند که از لحاظ قانونی الزام‌آور و لازم‌الرعایه است.

برمبنای دستاوردهای اعلامیه جهانی حقوق بشر، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، و میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در سال ۱۹۷۶ به اجرا در آمد. این دو میثاق، بیشتر موارد حقوق ذکر شده در اعلامیه جهانی حقوق بشر را بسط داده و آنها را برای کشورهایایی که تاییدشان کرده‌اند، به نحوی موثر به صورت الزام‌آور در آورده است. این میثاق‌ها، حقوق روزمره مانند حق زیستن، مساوات در برابر قانون، آزادی بیان، حقوق کار، تامین اجتماعی و آموزش و پرورش ارائه می‌دهند. این میثاق‌ها همراه با اعلامیه جهانی حقوق بشر، اعلامیه قانونی بین‌المللی حقوق بشر را تشکیل می‌دهند.

در طول زمان، معاهدات بین‌المللی حقوق بشر از نظر موضوع‌های بررسی شده و گروه‌های اجتماعی که به عنوان نیازمند حمایت معرفی شده‌اند، متمرکزتر و تخصصی‌تر شده‌اند. مجموعه قانون بین‌المللی حقوق بشر به رشد، تکامل، و بسط بیشتر حقوق و آزادی‌های بنیادی مطرح شده در طرح قانونی بین‌المللی حقوق بشر ادامه داده و به مسائلی مانند تبعیض نژادی، شکنجه، ناپدید شدن‌های اجباری، معلولیت‌ها، و حقوق زنان، کودکان، مهاجران، اقلیت‌ها و مردمان بومی پرداخته است.

ارزش‌های جهانی

اصول اساسی حقوق بشر که در اعلامیه جهانی حقوق بشر شرح داده شده، مانند همگانیت، وابستگی متقابل و تفکیک ناپذیری، برابری و عدم تبعیض، و آن حقوق بشری که به طور همزمان حقوق و تعهدات دارندگان وظیفه و صاحبان حق را در بردارد، در کنوانسیون‌ها، اعلامیه‌ها، و قطعنامه‌های متعدد بین‌المللی مربوط به حقوق بشر تکرار شده است. امروز، تمامی کشورهای عضو سازمان ملل متحد، حداقل یکی از ۹ معاهده بین‌المللی اصلی حقوق بشر، و ۸۰ درصد آنها چهار معاهده یا بیشتر را تصویب و تایید کرده و به این ترتیب به همگانیت اعلامیه جهانی حقوق بشر و حقوق بشر دوستانه بین‌المللی مفهوم و نمود عینی داده‌اند.

حقوق بین‌الملل چگونه از حقوق بشر حمایت می‌کند؟

قانون بین‌المللی حقوق بشر تعهداتی ایجاد می‌کند که کشورها موظف به رعایت آنها هستند. کشورها با طرف شدن در معاهدات بین‌المللی تعهدات و وظایفی را براساس حقوق بین‌الملل برعهده می‌گیرند تا به حقوق بشر احترام بگذارند، از آن حمایت کنند و آن را به اجرا در آورند. تعهد به احترام به این معنی است که کشورها باید از مداخله در برخورداری افراد از حقوق بشر یا محدود کردن آن خودداری کنند. تعهد به محافظت ایجاب می‌کند کشورها از افراد و گروه‌ها در برابر نقض حقوق بشر حمایت کنند. تعهد به اجرای آن به این معنی است که کشورها برای تسهیل برخورداری از حقوق بشر اساسی باید اقدام مثبت انجام دهند. دولت‌ها با تایید و تصویب کنوانسیون‌ها و معاهدات بین‌المللی حقوق بشر، متعهد می‌شوند مقررات و قوانین داخلی سازگار با تعهدات و وظایف معاهده‌ای خود تدوین و به مرحله اجرا بگذارند. بنابر این نظام حقوقی داخلی، حمایت قانونی اصلی از حقوق بشر را که تحت حقوق بین‌الملل تضمین شده فراهم می‌سازد. هر جا که اقدامات قانونی در زمینه رسیدگی به موارد نقض حقوق بشر انجام نمی‌شود، سازوکار و رویه‌های قضایی برای رسیدگی به شکایت‌های فردی و گروهی در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی وجود دارند تا کمک کنند اطمینان حاصل شود در سطح محلی به معیارهای بین‌المللی حقوق بشر چنان که باید احترام گذاشته می‌شود، به اجرا در می‌آیند و تقویت می‌شوند

اعلامیه جهانی حقوق بشر: نخستین اعلامیه برای تضمین برابری و حیثیت ذاتی برای همه

در سراسر تاریخ، مناقشه، به شکل جنگ‌ها یا به عنوان قیام‌های مردمی اغلب در واکنش به رفتار غیرانسانی و ناعادلانه رخ داده است. طرح قانونی حقوق انگلیس در ۱۶۸۹، که پس از جنگ‌های داخلی انگلیس تدوین شده از آرزوهای مردم برای مردم سالاری سرچشمه می‌گرفت. به طور دقیق یک قرن بعد، انقلاب فرانسه منجر به صدور اعلامیه حقوق انسان و شهروندان و اعلامیه برابری برای همه شد. اما افراد بسیاری می‌گویند منشور داریوش، که ۵۳۹ سال قبل از میلاد مسیح به وسیله داریوش کبیر پادشاه امپراتوری هخامنشی (ایران باستان) پس از فتح بابل به دست او،

صادر شد، نخستین سند حقوق بشر است، و پیمان فضیلت (حلف الفضول) که حدود سال ۵۹۰ میلادی به وسیله قبایل عرب منعقد شد، یکی از نخستین پیمان‌های حقوق بشر است.

پس از جنگ جهانی دوم و ایجاد سازمان ملل متحد، جامعه بین‌المللی قول داد دیگر هرگز اجازه ندهد شرارت‌های مشابه آن جنگ تکرار شود. رهبران جهان تصمیم گرفتند منشور ملل متحد را با یک نقشه راه برای تضمین حقوق همه افراد در همه جا و همیشه، تکمیل کنند.

سندی که آنان بررسی کردند، که بعدها اعلامیه جهانی حقوق بشر شد، در نخستین اجلاس مجمع عمومی در ۱۹۴۶ مورد استقبال قرار گرفت. مجمع عمومی این پیش‌نویس اعلامیه حقوق بشر و آزادی‌های بنیادی را بازبینی و آن را به شورای اقتصادی و اجتماعی برای ارجاع به کمیسیون حقوق بشر به منظور بررسی ... در تدارک آن برای یک طرح قانونی بین‌المللی حقوقی فرستاد. این کمیسیون در نخستین نشست خود در اوایل ۱۹۴۷ به اعضای خود اجازه داد آنچه را که کمیسیون «پیش‌نویس مقدماتی طرح قانون بین‌المللی حقوق بشر، نامید تنظیم و تدوین کنند. کمی بعد این وظیفه به وسیله کمیته رسمی تهیه پیش‌نویس، مرکب از اعضای کمیسیونی از هشت کشور، که با توجه لازم به توزیع جغرافیایی گزینش شدند، به انجام رسید.

کسانی که در تحقق این خواسته موثر بودند: کمیته تهیه پیش‌نویس اعلامیه جهانی حقوق بشر

کمیسیون حقوق بشر از ۱۸ عضو با پیشینه‌های سیاسی، فرهنگی و دینی متفاوت تشکیل شده بود. روزولت، بیه فرانکلین، روزولت رئیس جمهور آمریکا، ریاست کمیته پیش‌نویس اعلامیه جهانی حقوق بشر را به عهده داشت. از دیگر اعضای کمیته رنه کاسن، از فرانسه، که نخستین پیش‌نویس اعلامیه را نوشت، شارل ملک از لبنان، که محقق و گزارشگر کمیته بود، پنگ چونگ‌چانگ، از چین معاون رئیس کمیته، و جان همفری، از کانادا، مدیر بخش حقوق بشر سازمان ملل متحد، که طرح کلی اعلامیه را تهیه کرد. اما خانم روزولت به عنوان نیروی محرک تصویب اعلامیه شناخته شد.

کمیسیون نخستین بار در ۱۹۴۷ تشکیل شد. خانم روزولت در خاطرات خود چنین می‌نویسد:

«دکتر چانگ فردی کثرت‌گرا بود و به شیوه‌ای جذاب درباره این مساله که بیش از یک نوع حقیقت اساسی وجود دارد، داد سخن داد. وی گفت اعلامیه نباید به اندیشه‌های غربی محدود باشد و دکتر همفری می‌باید در رویکرد و نگرش خود التقاطی باشد. منظور سخن او، اگر چه با اشاره به دکتر همفری، در واقع دکتر ملک بود، که در شرایطی که، او تا حدی به تفصیل درباره فلسفه توماس اکوئیناس سخن می‌گفت، با واکنش تند و سریع او مواجه شد. دکتر همفری با اشتیاق به این بحث پیوست، و به یاد می‌آورم که در مرحله ای دکتر چانگ پیشنهاد کرد دبیرخانه می‌تواند مدت چند ماه نیز به مطالعه اصول کنفوسیوس بپردازد!»

متن پیش‌نویس نهایی کاسن به کمیسیون حقوق بشر تحویل داده شد که در ژنو تشکیل شده بود. متن پیش‌نویس اعلامیه که برای اظهار نظر به همه کشورهای عضو سازمان ملل داده شد، به پیش‌نویس ژنو مشهور شد. نخستین پیش‌نویس اعلامیه در سپتامبر ۱۹۴۸ با شرکت بیش از ۵۰ کشور در تهیه پیش‌نویس نهایی، مطرح و پیشنهاد داده شد. مجمع عمومی با قطعنامه (III) ۲۱۷ A مورخ ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ در اجلاس پاریس اعلامیه جهانی حقوق بشر را تصویب کرد. هشت کشور از رای دادن به آن خودداری کردند اما هیچ کشوری رای مخالف نداد. هرنان سانتا کروز، از شیلی، عضو کمیته فرعی پیش‌نویس چنین نوشت: «آشکارا متوجه شدم که در یک رویداد به راستی مهم تاریخی شرکت کرده‌ام که در آن درباره ارزش عالی شخص انسان، ارزشی که نه از تصمیم قدرتی دنیوی بلکه از حقیقت وجود سرچشمه گرفته است - ارزشی که، به حق غیرقابل انتقال و مسلم زندگی عاری از فقر و سرکوبگری و رشد و توسعه کامل شخصیت انسان پر و بال می‌دهد، اجماع حاصل شده است. در تالار بزرگ روحیه همبستگی و برادری واقعی بین مردان و زنان گوناگون وجود داشت روحیه‌ای که مشابه آن را در هیچ همایش بین‌المللی دیگری ندیده‌ام.»

کل متن اعلامیه جهانی حقوق بشر در کمتر از دو سال تالیف و نوشته شد. یافتن زمینه‌های مشترک درباره آنچه که می‌بایست ماهیت اصلی این سند را تشکیل دهد، در زمانی که جهان به بلوک‌های شرق و غرب تقسیم شده بود، وظیفه‌ای بسیار بزرگ بود.

ابزارها و تماس‌های مفید

ابزارهای مفید

- آرم شصتمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر: آرم در نشانی www.ohchr.org موجود است. برای راهنمایی درباره استفاده از آن لطفاً با این نشانی: 60anniversary@ohchr.org با ما تماس بگیرید.

- صفحه وب کمیساری عالی سازمان ملل متحد برای حقوق بشر درباره اطلاعات کلی مربوط به اعلامیه جهانی حقوق بشر:

<http://www.ohchr.org/EN/Issues/Pages/UDHRIndex.aspx>

- اعلامیه جهانی حقوق بشر به بیش از ۳۰۰ زبان گوناگون ترجمه شده از جمله ترجمه‌های رسمی به شش زبان سازمان ملل متحد: عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی. <http://www.unhcr.ch/udhr/>
- یک گروه تحقیق دانشگاه ژنو نسخه‌ای از اعلامیه جهانی حقوق بشر را به زبان فرانسه تهیه و سپس به انگلیسی ترجمه کرد.

<http://www.ohchr.org/Documents/Publications/ABCannexesen.pdf>

- Cyberschoolbus سازمان ملل متحد بخش آموزش آنلاین طرح جهانی تعلیم و آموزش است، که مأموریت آن حمایت و ترویج آموزش درباره مسائل بین‌المللی و سازمان ملل متحد است. طرح جهانی تعلیم و آموزش مطالب و فعالیت‌های آموزشی عالی تولید می‌کند که برای استفاده آموزشی (در سطوح ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان) و برای آموزش معلمان طراحی شده است. در Cyberschoolbus اعلامیه‌ای تعاملی وجود دارد که تمام مطالب اعلامیه جهانی حقوق بشر با زبان ساده، شرح داده شده و توضیح مسائل مهم، تعاریف و پیشنهادها برای فعالیت‌ها و بحث‌ها در آن ارائه شده است.

<http://www0.un.org/cyberschoolbus/humanrights/index.asp>

- گالری عکس درباره اعلامیه جهانی حقوق بشر در نشانی زیر وجود دارد:

تماس‌های مفید

نشانی کمیساری عالی سازمان ملل متحد برای حقوق بشر (OHCHR) دفتر کمیساری عالی حقوق بشر.

Palais Wilson
52 rue des Paquis
CH-1201 Geneva, Switzerland

Palais des Nations
CH-1211 Geneva 10, Switzerland

نشانی پستی:
دفتر کمیساری عالی حقوق بشر

اطلاعات کلی
تلفن: +۴۱۲۲۹۱۷۹۰۰۰

E-mail: InfoDesk@ohchr.org
Website: www.ohchr.org

اطلاعات برای رسانه‌ها/ تقاضای مصاحبه

Press-Info@ohchr@ohchr.org
+41229179602
+41229179338

اطلاعات مربوط به مؤسسات ملي
واحد مؤسسات ملي

niu@ohchr.org
+41229289663

اطلاعات مربوط به سازمان‌هاي غيردولتي
مسئول رابط سازمان‌هاي غيردولتي

civilsocietyunit@ohchr.org
+41229179656

بخش كمك‌دهندگان و روابط خارجي

Charles Redcliffe
Chief, Donor and External Relations Section

رئيس، بخش كمك‌دهندگان و روابط خارجي

cradcliffe@ohchr.org
+41229179438